

[Fiskeriministeren]

fremgangsmåde at sige: Lad os prøve at undersøge det lidt nærmere og så komme med oplysninger i udvalget.

Det, der er problemstillingen omkring § 2, er jo formuleringen, at »Fiskeriministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttrædelse«. Hvis man læser i bemærkningerne, kan man se, hvorfor det er formuleret sådan, for der står i bemærkningerne til § 2: »Det påregnes, at loven efter endt notifikation over for EF-Kommissionen skal træde i kraft i løbet af foråret 1991«. Problemstillingen er, at vi ikke kan vide, hvornår vi har den endelige notifikation fra EF-Kommissionen.

Men jeg vil meget gerne prøve på at belyse det endnu bedre over for hr. Risgaard Knudsen, hvis vi kan få nogle meldinger fra EF-Kommissionen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 7:

Forslag til folketingsbeslutning om en forældreindkomstuaafhængig uddannelsess støtte for de 18-årige.

Af Lysholm Christensen (KRF) m.fl.
(Fremsat 15/1 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):**

Forslagsstillerne ønsker, at regeringen skal fremsætte forslag om at ændre uddannelsess støtteleven, således at tildelingen af stipendier til de 18-årige sker uafhængigt af forældreind-

tægt, således at forældreafhængigheden totalt fjernes fra uddannelsess støttesystemet. Til gengæld vil forslagsstillerne nedsætte stipendiesatserne for derved at gøre forslaget udgiftsneutralt.

Jeg vil gerne starte med at takke for, at Kristeligt Folkeparti her stiller et forslag, hvor man anviser, hvor pengene til merudgifterne skal hentes. Hvis vi altid havde den holdning her i Tinget, kunne vi nå langt flere resultater, så det vil jeg gerne starte med at kvittere for. I en situation med begrænsede ressourcer må der prioriteres, og det vil Kristeligt Folkeparti gerne. Man foreslår her en omprioritering, og den slags forslag er altid interessante og bør altid møde velvillig behandling.

Man kan diskutere, om det er rimeligt generelt at give mere til 18-årige uddannelsessøgende, der jo som regel bor hjemme, på bekostning af ældre uddannelsessøgende, der som regel ikke har mulighed for at bo hjemme. Ældre uddannelsessøgende har jo også som regel et større forbrug. Næsten alle 18-årige uddannelsessøgende er i gang med en ungdomsuddannelse, som regel meget tæt ved deres hjem, mens kun meget få 18-årige er begyndt på en videregående uddannelse, og det vil sige, at kun meget få 18-årige er flyttet hjemmefra.

Jeg ville derfor foreslå, at man startede et andet sted, nemlig med at gøre noget for de 18-årige, der går i videregående uddannelser; jeg ville foreslå, at man gav dem uddannelsess støtte uafhængigt af deres forældres indtægt. Jeg skal ikke skjule, at en af grundene til, at jeg kunne tænke mig det, er, at der er ret så få i de videregående uddannelser, som kun er 18 år, og derfor er det en lidt billigere omgang, jeg her lægger op til.

Hvis vi vurderer de økonomiske konsekvenser af Kristeligt Folkepartis forslag, kan jeg oplyse følgende: At fjerne forældreafhængigheden, sådan ses også 18-årige får SU uafhængigt af forældrenes indtægt, vil koste 374 mio. kr., idet de nuværende stipendiesatser jo er 1.881 kr. pr. måned for hjemmeboende og 3.135 kr. pr. måned for udeboende. Hvis vi skal gøre forslaget om at afskaffe forældreafhængigheden udgiftsneutralt, skal de nævnte stipendiesatser nedsættes, når det gælder de hjemmeboende, fra 1.881 kr. til 1.733 kr., og når det gælder udeboende fra 3.135 kr. til 2.888 kr.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Hvis man i stedet nøjedes med at se på de 18-årige og så at sige lod de 18-årige selv finansiere afskaffelsen af forældreafhængigheden, så skulle man nedsætte de maksimale stipendiesatser for de 18-årige fra 1.881 kr. til 916 kr. for hjemmeboende og fra 3.135 kr. til 1.527 kr. for udeboende. Hvis man altså for dem, der modtager maksimale SU-ydelser, vil foretage en halvering, kan man afskaffe forældreafhængigheden, uden at nogen over 18 år bliver ramt. Sådan kunne man gøre.

Hvis man for at opnå udgiftsneutralitet kun nedsatte stipendiesatserne for hjemmeboende, uafhængigt af alderen, skulle satserne for hjemmeboende nedsættes fra 1.881 kr. til 1.266 kr.; i så fald ville man altså ramme alle hjemmeboende, uanset om de er 18 år eller ældre. Så der er jo mange måder, man kan flytte rundt på pengene på, og jeg synes, det er spændende at få drøftet det igennem.

Jeg er, som jeg nævnte, indstillet på at afskaffe forældreafhængigheden for de relativt få 18-årige, der går på en videregående uddannelse; det ville skabe større lighed for uddannelsessøgende inden for samme videregående uddannelse, det ville betyde en væsentlig forenkling, og det koster ikke særlig meget, men naturligvis kan en sådan ændring kun gennemføres i sammenhæng med andre ændringer af SU-reglerne. Jeg undersøger i øjeblikket de politiske muligheder for visse lovændringer, bl.a. på basis af nogle af de ændringsforslag, som jeg fremsatte på den tidligere regerings vegne den 15. november 1990, men som jo blev tilbagekaldt, umiddelbart før der blev udskrevet folketingsvalg.

Jeg vil gerne forsikre både Kristeligt Folkeparti og andre om, at regeringen er særdeles villig til at flytte rundt på nogle klodser i SU-systemet, og der kan være både fordele og ulemper ved det, Kristeligt Folkeparti her foreslår.

Jeg vil slutte med igen at takke for, at partiet så klart accepterer udgiftsneutraliteten; hvis det er grundlaget for drøftelserne, kan vi nå langt.

Frank Jensen (S):

Socialdemokratiet kan helt støtte de intentioner, som Kristeligt Folkeparti har lagt i deres beslutningsforslag om at ophæve forældreindtægtsafhængigheden for de unge mellem 18 og 19 år. Vi deler helt Kristeligt Folkepartis be-

tragtning om, at unge, når de når myndighedsalderen, bliver gjort uafhængige af deres forældres indkomst.

Det var også udgangspunktet for det forlig, som Socialdemokratiet indgik sammen med Det Radikale Venstre og SF i foråret 1987. Dengang opnåede vi et meget stort fremskridt i forhold til hele SU-systemet, også i forhold til forældreindtægtsafhængigheden. Dengang fik vi nemlig med virkning fra 1. august 1988 ophævet forældreindtægtsafhængigheden for de 19-20-årige, altså en nedsættelse af grænsen til de nuværende 19 år. Det var et stort fremskridt.

Forligspartierne, Det Radikale Venstre, SF og Socialdemokratiet, var i øvrigt enige om dengang, at næste skridt måtte være en reel nedsættelse til myndighedsalderen, altså til 18 år, når vi kunne skaffe pengene til det. Det er jo en meget stor udgift på 374 mio. kr., der er forbundet med en total ophævelse af forældreindtægtsafhængigheden.

Det, der giver de store problemer i dag i forhold til forældreindtægtsafhængigheden, er jo, at den nuværende SU-lov fastsætter en forældreindtægtskala, der alene går fra 175.000 kr. til 287.000 kr., altså påbegyndes nedsættelsen af de studerendes SU, så snart forældrene tjener over 175.000 kr. Det betyder, at stort set alle i dag, når der er to indkomster i familien, er afskåret fra at få SU til de 18-19-årige. Pædagogmedhjælperen eller dagplejemoderen og Falckredderen stiller sig meget uforstående over for, hvorfor de ikke kan få SU til deres unge, der går i gymnasiet eller i erhvervsfaglige grunduddannelser.

Der er et behov for et klækkeligt løft i forældreindkomstskaalen. Det vil Socialdemokratiet gerne bidrage til, fordi vi erkender, at de 18-19-årige også er dyre i drift for familierne. Det er jo dér, hvor Folketinget har besluttet, at børnefamilieydelsen ophører, og vi ved også, at der er mange udgifter for familierne i forhold til uddannelsen i den del af deres tilværelse. Der er langt til uddannelsesstederne, de skal betale en del af transportudgifterne selv, der er indskrivningsgebyr til uddannelsen, der er betaling af kopier, lommeregner og undervisningsmaterialer i al almindelighed, og hvad ved jeg. Derfor er familier med uddannelsessøgende i 18-19-årsalderen klemte, og derfor burde vi også her i Folketinget kunne beslutte at give et løft i forhold til forældreindkomstskaalen. Det vil Socialdemokratiet gerne bidrage til.

[Frank Jensen]

Vi mener ikke, at den model, som Kristeligt Folkeparti har foreslået til at finansiere dette – at skære halen af hunden og tilbyde naboens hund at spise den – er holdbar, men vi vil ikke afvise forslaget. Vi vil gerne diskutere, hvordan vi i forbindelse med en større omlægning, som også undervisnings- og forskningsministeren har lagt op til på hele SU-området, kan inddrage denne problematik i forbindelse med en revision af SU-loven, som jo er tiltrængt på en lang række områder.

På det grundlag vil vi gerne give beslutningsforslaget en god behandling i udvalgsarbejdet, men vi mener ikke, at den udformning, som beslutningsforslaget har i dag, skal gå igennem Folketinget.

John Vinther (KF):

Indledningsvis skal der også fra De Konserveratives side lyde ros til forslagsstillerne for andet led i forslaget, nemlig udgiftsneutraliteten. Det vidner jo om en vis ansvarsbevidsthed over for landets økonomiske situation.

Jeg kan forstå på bemærkningerne til forslaget, at forslagsstillerne finder det urimeligt, at uddannelsessøgende, der har nået myndighedsalderen, fortsat skal være afhængige af deres forældres indkomst indtil udgangen af det kvartal, hvori de fylder 19 år. Fra konservativ side er vi delvis, men også kun delvis enige i dette synspunkt. Det Konservative Folkeparti er sympatisk indstillet over for grundtanken i forslaget. Der er jo nogen logik og nogen ræson i at gøre SU uafhængig af forældreindkomsten ved det fyldte 18. år, når man nu i så mange andre af livets sammenhænge er myndig ved det fyldte 18. år.

Men jeg kan erklære mig fuldt ud enig i det af undervisningsministeren fremførte, for det er jo sådan, at vi under hensyntagen til landets økonomi og de mange andre hensyn, der skal tages, må forstå at prioritere korrekt. Og når vi ved, at langt hovedparten af de 18-årige uddannelsessøgende er i gang med en ungdomsuddannelse, og at de typisk forsørges af deres forældre, forekommer det urimeligt generelt at nedsætte uddannelsesstøtten. Derved ville vi jo ramme de uddannelsessøgende på de videregående uddannelser, der typisk ikke modtager hjælp hjemmefra. På den baggrund kan Det Konservative Folkeparti derfor ikke støtte forslaget.

Noget helt andet er så, at vi også gerne medvirker til at gøre SU'en forældreindkomstafhængig for den meget lille gruppe af 18-årige, der har påbegyndt en videregående uddannelse.

Bodil Thrane (V):

Jeg vil gerne starte med at sige, at vi her i landet har et utrolig godt støttesystem for unge under uddannelse, både når vi ser på andre befolkningsgrupper, og når vi sammenligner os med andre lande.

Men derfor er der måske alligevel nogle ting, vi kunne gøre bedre, og det er givetvis også den tanke, der ligger bag beslutningsforslag nr. B 7, som er fremsat af Kristeligt Folkeparti, og hvis indhold er et ønske om at gøre uddannelsesstøtten for de 18-årige uafhængig af forældrenes indkomst. Det er som bekendt først, når unge fylder 19, at deres SU-muligheder er uafhængige af forældreindkomsten.

I Venstre må vi imidlertid afvise forslaget – ikke på grund af budskabet, men fordi undervisningsministeren, som han også selv var inde på, i øjeblikket arbejder med en større kulegravning af hele SU-området. Vi er jo alle vidende om forskellige forhold om de for tiden gældende regler for SU's udbetaling, som ikke virker helt efter hensigten; det gælder både klippekortbegrebet, terminsproblematikken og proceduregangen.

Med en forventning om at få fjernet de uheldige knaster og et ønske om at forenkle og smidiggøre alle SU-forholdene håber vi derfor, at resultatet af undervisningsministerens arbejde også imødekommer nogle af Kristeligt Folkepartis ønsker. Vi har jo i begge vore partier dybe og stærke følelser for traditionelle familiemønstre, hvor forsørgelsespligten over for umyndige børn er naturlig og selvfølgelig, men derfor er der måske alligevel områder, vi kunne ændre på; vi kunne styrke og sikre mere livskvalitet for de unge under uddannelse ved lovæssigt at agere en lille smule anderledes.

Det vil vi i Venstre meget gerne se på, men vi vil gerne sammenholde vore muligheder med de rammer, vi er underlagt, og derfor ønsker vi som sagt at afvente resultatet af det arbejde, der er i gang omkring SU-reglerne.

Med de ord vil jeg for nærværende gerne afvise forslaget fra Kristeligt Folkeparti.

Rahbæk Møller (SF):

Ja, det bliver hurtigt monotont, for jeg vil også sige, at det er et ganske væsentligt problem, Kristeligt Folkeparti peger på. Det er urimeligt, at de 18-19-årige er underkastet en forældreindkomstgrænse, især fordi det jo langtfra kun er velhavere, der rammes af den; folk med endda meget små indkomster kan ikke få SU ifølge de gældende regler. Det vil vi gerne gøre noget ved.

Vi vil dog ikke gøre det på den måde, at vi vil tage ca. 160 kr. om måneden fra alle de nuværende studerende. Så god for dem, der får den, er SU simpelt hen ikke. Men som flere har været inde på, foregår der i denne tid drøftelser om omlægning af SU, og her vil vi tage problemet op. Jeg tror ikke, det vil lykkes at ophæve forældreindkomstafhængigheden for 18-19-årige i denne omgang; det kan næppe lade sig gøre inden for de økonomiske rammer, som Kristeligt Folkeparti har været med til at vedtage. Men hvis vi kan få lempet på selve grænserne for forældreindkomstafhængigheden, så i hvert fald lavtlønnede forældres børn kan få SU, så er vi i hvert fald kommet et godt stykke ad vejen.

Vi må derfor afvise forslaget, men anerkender problemet.

Køpke Christensen (FP):

Der er mange aspekter i dette forslag, og vi skal fra Fremskridtspartiets side sige, at vi principielt og i det grundlæggende er fuldkommen enige med forslagsstillerne i, at man ikke kan være afhængig af, hvilken indkomst forældrene har, for at få uddannelsesstøtte.

Jeg vil sige på Fremskridtspartiets vegne, at vi faktisk ser ret positivt på forslaget. Vi mener helt klart, at de unge, vi her taler om, er mennesker, som jo senere i livet vil være med til at give til den samlede økonomiske samfundskage. Derfor er vi umiddelbart meget, meget positivt stemt over for forslaget.

Jette Pors (CD):

Det er på mange måder et godt forslag, og i CD er vi også helt på bølgelængde med den holdning, at de 18-årige, der i alle andre sammenhænge betragtes som myndige, også bør respekteres som sådanne, når vi taler SU.

Kristeligt Folkeparti lægger op til en omrokering af de nuværende beløb inden for stipen-

dieordningen med begrundelsen, at der i den nuværende økonomiske situation ikke er råd til at tilføre flere økonomiske ressourcer. Det vil så, som det er blevet nævnt af flere, betyde, at de nuværende modtagere får en nedgang i stipendietildelingen. Jeg vil gerne – til trods for ministerens tal – se nogle flere tal og eksempler for at få klargjort, hvordan det vil berøre den enkelte. Det kan jeg ikke gennemskue helt i dag.

Jeg lyttede nøje til ministerens indlæg, og for mig lød det, som om ministeren – ligesom andre ordførere også har tilkendegivet – trods manglende støtte til beslutningsforslaget er åben over for tankegangen i det.

Jeg har selv sympati for tanken om, at der bør findes en samlet løsning på de nuværende SU-problemer; vi får mange breve om diverse SU-problemer hver dag. Jeg håber, at ministeren så hurtigt som muligt fremlægger en løsningsmodel, for det er der stort behov for. Det er jo, fordi der ikke er sket noget med hensyn til en revision af SU-loven, at vi så er nogle, der tager problemerne op her i salen ét for ét. Jeg ved ikke, hvem det er, der forhindrer ministeren i at fremsætte forslag til lovændring. Det er i hvert fald ikke CD.

Men lad mig melde i dag, at vi ser med positive øjne på Kristeligt Folkepartis beslutningsforslag. Udvalgsarbejdet må så skabe klarhed over økonomien bag – om det kan gennemføres uden de store økonomiske tilførsler, eller om en omrokering af de nuværende midler er realistisk.

Elisabeth Arnold (RV):

Som flere af de andre ordførere vil jeg også på Det Radikale Venstres vegne sige, at det jo er et positivt og rigtigt princip, Kristeligt Folkeparti her lægger op til.

Det var oprindeligt de gamle partier bag SU-reformen, der havde den hensigt, at myndighedsalderen og den alder, hvor man kunne få forældreafhængig uddannelsesstøtte, naturligvis skulle følges ad; men det var et spørgsmål om penge, det var et spørgsmål om midlerne, hvornår man kunne få det gennemført. Derfor fik vi denne grænsedragning ved 19-års-fødselsdagen til, hvornår man kunne få støtte, uanset hvad forældrenes indkomst var.

Det er naturligt, at man har denne skillelinje ved 18-års-alderen, og det er vi helt enige med

[Ellisabeth Arnold]

Kristeligt Folkeparti i. Vi er også enige med dem, der har sagt, at det er ønskeligt med forenklinger.

Men det er ikke rigtigt, som Centrum-Demokraternes ordfører netop har sagt, at der ikke har været nogen ændringer i SU-systemet. Der har været talrige ændringer af SU-systemet inden for den tid, der er gået, siden reformen blev gennemført. Jeg kan blot nævne omlægningen fra B- til A-indkomst, og jeg kan nævne regulering af satserne. Der har været utallige ændringer, og medvirkende til, at vi får så mange klager over SU-systemet, har været, at der næsten ikke har været to sæsoner, uden at vilkårene er blevet ændret. Og det synes jeg vi også må tage på vores kappe herinde, for hver gang vi ændrer noget, så er der altså nye grupper, som føler, at de bliver urimeligt behandlet, og nye grupper, der får andre vilkår, end de havde før.

Men forenklinger er stadig ønskelige, og derfor er vi glade for, at ministeren har igangsat et arbejde for at få lavet nogle større forenklinger og noget mere smidighed og til gengæld også en lidt større largeness i systemet; det tror vi systemet vil stå sig meget ved.

Desværre er det jo sådan, at det koster mange penge at nedsætte denne grænse for forældreindtægtsafhængigheden fra 19 til 18 år; og det er rigtigt, som Kristeligt Folkeparti beskriver i deres beslutningsforslag, at pengene skal komme fra systemet selv. Det ville også være udmærket. Men de regneeksempler, som ministeren nævnte i sin tale, viser jo, at det så i visse tilfælde ender med meget lave satser. Det synes vi er bekymrende, for vi kan forestille os, at incitamentet til overhovedet at gå i gang med en uddannelse kan blive for lille, fordi man alligevel kan få mere på bistand, og det kan aldrig nogen sinde være ønskeligt. Vi skal hele tiden se satserne i sammenhæng: Hvilke muligheder har de unge for at få indtægter ad anden vej? Det skal ikke være sådan, at man afskrækkes fra at tage en uddannelse; det kan ikke være i nogens interesse.

Vi synes, vi skal tage forslaget i sammenhæng med andre omlægninger, som er under forhandling nu. Som sagt, vi er positive, men vi stiller os tvivlende over for, om man inden for systemet selv kan finde plads til de store ændringer, der er lagt op til her.

Lysholm Christensen (KRF):

Når Kristeligt Folkeparti har fremsat dette beslutningsforslag, så er det jo netop, fordi vi finder, at der må være en naturlig sammenhæng mellem myndighedsalderen på 18 år og så ydelsen af SU-støtte. Vi finder, at det må være det mest naturlige, at de to ting bliver kædet sammen, således at man er forældreuaafhængig fra det øjeblik, hvor man er myndig.

Men det er naturligvis en politisk beslutning, hvor man vil sætte grænserne for disse ydelser, og den er jo stærkt påvirket af de økonomiske muligheder, som der også er gjort rede for af flere af ordførerne.

Vi mener dog virkelig, der er nogle både saglige og aktuelle begrundelser for at få ændret på dette forhold. For at tage et enkelt lille problem også så er der f.eks. elever på kostgymnasier. Der er det ofte et problem for de unge mennesker i alderen 18-19 år at få økonomien til at hænge sammen, fordi de indtægtsgrænser, der bliver ydet SU efter, er forholdsvis lave, og der er mange, der falder uden for systemet.

Men lad mig kommentere nogle af de ting, der er blevet fremført af ordførerne.

Først vil jeg gerne takke ministeren for de pæne ord. Det ligger naturligt i forlængelse af vores almindelige politik i Kristeligt Folkeparti, at vi godt vil være med til at finde pengene for det, vi foreslår, så det er der ikke noget nyt i. Men jeg vil godt i særlig grad hæfte mig ved tilsagnet om at kigge på SU-området. Flere andre har også bemærket, at ministeren er åben for en drøftelse af en omlægning på visse områder, så mon ikke tiden skulle være moden til, at vi så får sat skub i det arbejde og finder ud af at få flyttet lidt på nogle grænser hist og her i vores SU-system?

Jeg noterede mig også ministerens ord om at fjerne forældreuaafhængigheden for de unge, som er i gang med en videregående uddannelse. Det er ikke særlig mange, det drejer sig om, det er rigtigt, og derfor heller ikke så mange penge, men jeg har forstået det således, at de penge vil ministeren gerne finde; det er ikke noget, som skal tages andre steder fra. Så dér er der dog en lille smule at gøre godt med.

Hr. Frank Jensen vil jeg også gerne takke for støtten til intentionerne i forslaget. Nu var Kristeligt Folkeparti jo ikke med i SU-reformen i sin tid; vi fandt dengang, at den var for dyr, og det er vel også på den baggrund, man skal se

[Lysholm Christensen]

vores forslag om at gøre denne ændring udgiftsneutral, for vi finder ikke, at det er tiden at udvide rammen endnu en gang.

Vi har en rimelig SU-ordning i dette land. Totalt set vil vi mene – jeg ved godt, der er mange unge, der ikke er enige med mig i det – at vi ud fra landets økonomiske muligheder har et rimeligt niveau, men vi kan altid diskutere, hvordan pengene skal fordeles.

Hr. John Vinther fra Det Konservative Folkeparti skal jeg også sige tak for tilslutningen. Det var i hvert fald en delvis tilslutning til princippet om, at dette med SU skal følge med myndighedsalderen, og at der er en vis logik i det.

Nu kan det jo blive lidt trivielt at blive ved at gentage de samme ting, for det var stort set de samme begrundelser, der kom fra de forskellige ordførere, og Venstres ordfører lagde sig tæt op ad ministeren, af forståelige grunde.

Hr. Rahbæk Møller vil jeg også gerne sige tak for tilslutningen til princippet. Her var der dog en tanke om, at vi skal have pengene lagt oven i bevillingen som helhed, hvis dette problem skal løses, og jeg kunne forstå på hr. Rahbæk Møller, at han ikke så det som værende inden for mulighedernes grænser at få hævet SU-bevillingen med det beløb, der er nødvendigt for at ophæve forældreuaafhængigheden.

Hr. Køpke Christensen kom med en uforbeholden positiv tilslutning til forslaget, som jeg gerne vil takke for.

Endelig var der også fra CD en positiv holdning over for vort forslag, og det samme gælder fru Elisabeth Arnold, som dog ikke fandt tiden inde til at løse problemet på vores måde.

Men alt i alt må jeg konkludere, at der i ordførernes indlæg var en tanke om, at vi skal have set på vores SU-ordning; vi skal sætte os sammen og justere på forskellige områder, hvor der er behov for det.

I betragtning af, at ministeren også har udtrykt positive tanker i den retning, skulle der vel være basis for, at vi kan få justeret nogle steder. Selv om det måske ikke lige bliver på den måde, som vi har foreslået, vil jeg alligevel gerne takke for den positive tilslutning.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Uforbeholden tilslutning, det var korrekt, som Kristeligt Folkeparti nævnte det her, men jeg glemte første gang, at jeg gerne vil sige kraf-

tigt, at vi naturligvis forlanger, at det bliver udgiftsneutralt. Der er flere, der har været inde på, at der så sker en nedsættelse af satserne. Det er der så ikke noget at gøre ved efter vores opfattelse.

Man kunne jo også prøve ligesom at lave adgangsbegrænsninger, så der ikke var så mange, der kom under uddannelse. Jeg er godt klar over, at adgangsbegrænsning har man allerede i dag, men stopprøver osv. mener vi skal indføres, så vi yderligere kan få nedsat de studerendes antal.

Det er der selvfølgelig også nogle minusser ved, men stort set mener vi, at det er helt o.k. at fjerne afhængigheden i forhold til forældrene, og vores opfattelse er også, at når man er myndig som 18-årig, så må det også være et væsentligt argument.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Nu var der måske ikke noget direkte spørgsmål til mig i det, hr. Køpke Christensen kom med her, men jeg vil da alligevel gerne kommentere det.

For os ligger der ikke i dette forslag nogen tanke om at begrænse antallet af studerende. Vi så gerne nogle stopprøver; det princip synes vi for så vidt er udmærket, men det ville jo bare betyde, at vi så kunne få høvlet noget af ventelisterne som følge af de afvisninger, vi er vidne til i disse år. Der står jo mange unge, som gerne vil i gang med en uddannelse, men som ikke kan komme det, fordi vi har adgangsbegrænsning. Så vi medvirker ikke til at begrænse antallet af studerende. Det ligger ikke i vores forslag.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Det, jeg mener med det, er, at når vi ved, der er en hel del, der kommer ind på uddannelser, f.eks. cand.mag. i historie, som der ikke er brug for bagefter, og hvor der virkelig er en stor overbooking, så er det rimeligt at indføre stopprøver og på den måde få udgifterne ned også til uddannelsesstøtten, så det bliver udgiftsneutralt. Det er meget vigtigt for os, at det bliver udgiftsneutralt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 23:

Forslag til folketingsbeslutning om samkøring af erhvervsskoler m.v.

Af Køpke Christensen (FP) m.fl.
(Fremsat 31/1 91).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Forslaget går ud på, at vi skal have en bedre ressourceudnyttelse på såvel erhvervsskoler som AMU-centre, og dermed tilslutter Fremskridtspartiet sig jo det kor, der fra tid til anden har lydt fra arbejdsmarkedets parter eller i hvert fald dele af arbejdsmarkedets parter, som har talt om, at den ene hånd ikke ved, hvad den anden gør, og to forskellige ministerier har hver deres uddannelser på de samme skoler osv. osv. Vi kender klagesangen.

Hvis jeg må sige det selv, så synes jeg, der er sket betydelige forbedringer i de seneste år. Det er nu 4 år siden, den tidligere arbejdsminister og jeg besluttede os for at gøre noget ved dette problem, og under den nuværende arbejdsminister er der yderligere sket det, at vi er begyndt at indføre parallelle administrative principper på de to skoleformer, og jeg synes, det er en perspektivrig måde at gennemføre det på.

Hvis jeg må drille Fremskridtspartiet lidt, så synes jeg, der er lidt for meget planøkonomisk tænkning i forslaget. Det er, som om det ideelle ville være, hvis der kun var ét ministerium, der

kørte alting efter de samme principper, og så skulle der sidde nogle få og bestemme over alting.

Jeg vil egentlig opfordre til lidt mere markedsøkonomisk tænkning og lidt mere kunde-betjeningstænkning, for det bør jo være ganske ligegyldigt for erhvervslivet, om de skoler, de besøger og drager nytte af, hører hjemme under det ene eller det andet ministerium, hvis blot denne opdeling ikke generer kunderne. Det afgørende må være kundebetjeningen.

Hvis vi sammenligner med detailhandelen, så er der også et frygteligt rod. Den ene vare kan man købe i den ene slags butik og den anden vare i en anden slags butik, og tit kan man købe de samme varer i flere forskellige butikker, tilmed i den samme gade. Sikke en uorden! Men det gør jo ikke så meget, når bare det hele foregår under nogenlunde ensartede principper og priserne er nogenlunde de samme. Så gør det jo ikke så meget. Og det er det, der for mig er løsningen på disse koordinationsproblemer. For jeg skal da ikke skjule, at jeg også har været inde på tanker om, at man i hvert fald kunne flytte efteruddannelse for faglærte over i Undervisningsministeriet. Så kunne man løse nogle problemer. Men så opstår der jo nye grænseflader.

Der vil altid være grænseflader imellem ministerier, så det klogeste, synes jeg, er at bestræbe sig på at indføre ensartede styringsprincipper, helst enkle taxametertilskud, som skal være ens for ensartede ydelser, med skoler, der er selvstyrende, og som konkurrerer med hinanden på den måde, at kan de tiltrække elever, så får de penge, og kan de ikke tiltrække elever, så får de ikke penge. Hvis dette princip bliver gennemført og trænger igennem i de ministerier, som leverer uddannelse til erhvervslivet, så tror jeg, man i erhvervslivet er revnende ligeglad med, om der er et eller to eller tre ministerier, der står for administrationen.

Med erhvervsskolereformen er der på Undervisningsministeriets område skabt et ændret og mere enkelt, mere liberalt grundlag for erhvervsskolernes virke. Det er et grundlag, der rummer stærke incitamentter til at finde frem til de bedste løsninger og den største omkostningsbevidsthed.

Jeg vil også gerne fremhæve det lovforslag, som arbejdsministeren har fremsat om en estrengt arbejdsmarkedsservice, for dette lov-